

مقایسه کژکاری جنسی و تعهد زناشویی در مردان متأهل با ازدواج سنتی و مدرن
A comparative study of sexual perversion and marital commitment in married men with traditional and modern marriage

Mona Ahmadi

M.A. in Clinical Psychology, Islamic Azad University,
Garmsar Branch, Garmsar, Iran.

Mojtaba Sedaghati Fard (Corresponding author)

Assistant Prof. Islamic Azad University, Garmsar Branch,
Garmsar, Iran.

Email: sedaghati_fard@yahoo.com

Abstract

Aim: The aim of this study was to compare sexual perversion and marital commitment in married men with traditional and modern marriages among married male students of Tehran Azad University. **Method:** The research method was causal-comparative. The statistical population consisted of all married male students of Tehran Azad University in 1398, of which 200 (100 traditional marriages and 100 modern marriages) were selected by cluster random sampling. The research instruments included two questionnaires of marital commitment of Adams and Jones and evaluation of sexual performance of men with traditional and modern marriage. **Results:** Analysis of variance was used to analyze the data. The findings showed that there is a significant difference between the rates of sexual perversion of men who are married in a modern style compared to men who are married in a traditional style. The mean of traditional men was significantly higher than the average of modern men in terms of ultimate pleasure and sexual function. But the level of marital commitment of men who are married in a modern style is not significantly different from men who are married in a traditional style. **Conclusion:** it can be concluded that traditional marriage is associated with less sexual perversion in married men than modern marriage.

Keywords: Sexual perversion, marital commitment, Traditional marriage, Modern marriage

مونا احمدی

کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران.

مجتبی صدقاتی فرد (نویسنده مسئول)

استادیار گروه علوم اجتماعی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران.

Email: sedaghati_fard@yahoo.com

چکیده

هدف: بررسی مقایسه ای کژکاری جنسی و تعهد زناشویی در مردان متأهل با ازدواج سنتی و مدرن در بین دانشجویان مرد متأهل دانشگاه آزاد شهر تهران بود. **روش:** علی-مقایسه ای و جامعه آماری را تمامی دانشجویان مرد متأهل دانشگاه های آزاد شهر تهران در سال ۱۳۹۸ تشکیل دادند که ۲۰۰ نفر از آنها (۱۰۰ نفر با ازدواج سنتی و ۱۰۰ نفر ازدواج مدرن) با روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل دو پرسشنامه تعهد زناشویی آدامز و جونز (MCQ) و ارزیابی عملکرد جنسی مردان بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها تحلیل واریانس مورد استفاده قرار گرفت. یافته ها: نشان داد بین میزان کژکاری جنسی مردانی که به سبک مدرن ازدواج کرده اند در مقایسه با مردانی که به سبک سنتی ازدواج کرده اند، تفاوت معناداری وجود دارد. میانگین گروه مردان سنتی در بعد رسیدن به لذت نهایی و عملکرد جنسی به طور معنی داری بالاتر از میانگین گروه مردان مدرن بود. اما میزان تعهد زناشویی مردانی که به سبک مدرن ازدواج کرده اند در مقایسه با مردانی که به سبک سنتی ازدواج کرده اند، تفاوت معناداری را نشان نداد. نتیجه گیری: می توان نتیجه گرفت ازدواج سنتی نسبت به ازدواج مدرن با کژکاری جنسی کمتری در مردان متأهل همراه است.

کلمات کلیدی: کژکاری جنسی، تعهد زناشویی، ازدواج سنتی، ازدواج مدرن.

مقدمه

ازدواج معمولاً اصلی‌ترین و مهم‌ترین زمینه‌ای است که کارکرد و اثر صمیمیت و روابط اجتماعی رشد یافته در آن نمود پیدا می‌کند و تعهد زناشویی برجسته‌ترین عاملی است که می‌تواند پایداری به ازدواج را تضمین کند (محمدپور، فرحبخش، پلوچزاده، ۱۳۹۷). ازدواج نقش بسیار مهمی در زندگی اکثر بزرگسالان دارد (اترو، ولز، چن، براون، کنلی، لوینسون، فردریکسون، ۲۰۲۰) به طوری که پژوهش‌ها نشان می‌دهند ازدواج می‌تواند به عنوان یک عامل حفاظت‌کننده در برابر استرس عمل کرده و به زندگی فرد معنا بخشد (گورر، هلی ول، ۲۰۱۹).

همچنین، ازدواج مهم‌ترین منبع حمایت اجتماعی زوجین را فراهم کرده (کاپن، کارمانز، بورک، ۲۰۱۹) و موجب افزایش سطح بهزیستی عاطفی و روانی می‌شود (بلک کانتر، ۲۰۲۰). ازدواج به عنوان مسیری برای کسب آرامش و تامین نیازهای انسان، همواره پیش روی او بوده است. بدیهی است افراد تلاش می‌کنند تا با استفاده از ابزارهایی که در اختیار دارند این مسیر را به بهترین نحو پشت سر گذارند و بهترین انتخاب را برای شریک زندگی خود داشته باشند تا به دنبال آن زندگی مشترکی سرشار از رضایت و سلامت روان شناختی به دست آورند (نیتزل و هاریس^۱، ۲۰۰۸). روشن است که برای تامین سلامت خانواده و ارتقاء کیفیت زندگی زناشویی، نحوه انتخاب همسر امری بسیار مهم است و پرداختن به این موضوع به صورت روز افزون نشان‌دهنده اهمیت این مطلب است (جواهری محمدی، گوشه و فرحبخش، ۱۳۹۴). تا پیش از دهه‌های اخیر، ازدواج به صورت سنتی^۲ انجام می‌گرفت بدین صورت که خانواده پسر پس از انتخاب دختری که او را مناسب خانواده و پسر خود می‌دانستند پس از خواستگاری، او را به عقد و ازدواج فرزند خود در می‌آوردند. در این نوع ازدواج، دختر و پسر شناختی از هم نداشته و از خصوصیات و رفتارهای درونی و شخصی فرد مورد نظرشان بی‌خبر بودند. با گذشت زمان و ورود فرهنگ کشورهای اروپایی، گونه دیگری از ازدواج که از آن به عنوان ازدواج غیرسنتی (مدرن) یاد می‌شود رواج یافت. در این نوع از ازدواج، دختر و پسر پس از آشنایی با یکدیگر (همکلاسی بودن، همکار بودن و...) یا دوستی و برقراری رابطه عاطفی، پس از مدتی در صورت تفاهم و رضایت طرفین اقدام به ازدواج می‌کنند (فاریابی و زارعی محمودآبادی، ۱۳۹۴).

در گذشته نقش جوانان در انتخاب همسر و تصمیم‌گیری برای ازدواج نقش فعالی نبود و بیشتر بار مسئولیت بر دوش خانواده‌ها و دوستان بود. در حالی که امروزه برخلاف گذشته، دختر و پسر بیشترین مسئولیت را در ازدواجشان بر عهده گرفته‌اند و بر این اساس، چه بسا بتوان ادعا کرد که اضطراب انتخاب و تشکیل خانواده، البته از نوع غیرسنتی پیش از گذشته جوانان را تحت فشار می‌گذارد، که خود می‌تواند بر متغیرهای گوناگونی پس از ازدواج تاثیر گذار باشد (جواهر محمدی و همکاران، ۱۳۹۴). یکی از مهم‌ترین این متغیرها تعهد زناشویی^۳ است که فارغ از نوع ازدواج (سنتی یا غیرسنتی) ویژگی مهم ازدواج‌های موفق و طولانی مدت است (مچر^۴، ۲۰۱۳). اخیراً به تعهد زناشویی به

¹ Nietzel & Harris

² traditional

³ Marital Commitment

⁴ Machar

عنوان متغیری مهم در حفظ و تداوم زندگی زناشویی توجه زیادی شده است. آدام و جونز^۱ (۱۹۹۷) تعهد زناشویی را بر مبنای سه اصل رضایت زناشویی، احساس وظیفه برای ادامه دادن به رابطه و وحشت از پیامدهای ناگوار پایان دادن به ازدواج دانسته اند (موسکو^۲، ۲۰۰۹)، که این عوامل بسته به نوع ازدواج (سنتی یا غیرسنتی) ممکن است دستخوش تغییر شود. آماتو^۳ (۲۰۰۸) معتقد است تعهد زناشویی به این معنی است که زوجین تا چه حد برای روابط زناشویی خود ارزش قایلند و چقدر برای حفظ و تداوم ازدواجشان انگیزه دارند (حسینی، زهراکار، داورنیا و شاکرمی و محمدی، ۱۳۹۴). در برخی پژوهش‌ها، تعهد زناشویی به عنوان یکی از شاخص‌های کیفیت زناشویی مطرح شده است. بر این اساس، کیفیت بالای زناشویی حاصل از تعهد را می‌توان به عنوان موفقیت و عملکرد مطلوب یک ازدواج در نظر گرفت که نتیجه عوامل مختلفی از جمله احساس تعهد زوجین نسبت به یکدیگر است (آلندورف^۴ و گیمیر^۵، ۲۰۱۰). هر ازدواج موفق حاوی سه رکن اساسی تعهد، جاذبه و تفاهم است. تعهد زناشویی، قویترین و پایدارترین عامل پیش‌بینی کننده کیفیت و ثبات رابطه زناشویی است (موسکو، ۲۰۰۹). اما بدون در نظر گرفتن متغیرهای مهم دیگر از جمله عامل‌های جنسی، نگاهی سهل‌انگارانه به کیفیت رابطه زناشویی است که می‌بایست از این نوع نگاه پرهیز کرد چرا که از شاخص‌های مهم مرتبط با سلامت، سلامت جنسی و نقطه مقابل آن کژکار کردی‌های جنسی^۶ است که بر جنبه‌های گوناگون عملکرد روانی، خانوادگی و اجتماعی زندگی زناشویی اثرگذار است (نیکوبخت، ۱۳۹۱).

عملکرد جنسی به عنوان عاملی برای تحکیم زندگی زناشویی از طریق ارتقاء سطح تعهد، از نوع تعهد شخصی به شمار می‌رود و وجود رابطه جنسی مطلوب به نحوی که بتواند موجب تأمین خشنودی طرفین شود، نقش بسیار مهم و اساسی در موفقیت و پایداری کانون خانواده دارد (برزنیاک و ویسمن^۷، ۲۰۱۸). از این رو، با شناخت دقیق‌تر و بهبود کژکاری‌های جنسی، می‌توان به خشنودی جنسی و به تبع آن به خشنودی زناشویی رسید که این امر، می‌تواند در میزان تعهد همسران نسبت به یکدیگر تاثیر بسزایی داشته باشد (تیلور و هوگنبرگ^۸، ۲۰۱۴). مشکلات جنسی در روابط زناشویی می‌تواند منجر به پایین آمدن کیفیت روابط جنسی و در کل، روابط زناشویی شود (اسدی، فتح‌آبادی و محمد شریفی، ۱۳۹۲).

رابطه زناشویی ارتباط مستقیمی با خشنودی جنسی متقابل و ارضاء تمایلات درونی افراد دارد و در صورت عدم تشخیص شرایط طرفین، ممکن است خلاء جنسی در طرف مقابل ایجاد شده و در درازمدت به سردمزاجی و نیز عدم خشنودی متقابل منتهی گردد (رجبی، امان‌الهی، خجسته‌مهر، حسینی و عطاری، ۱۳۹۱). در بیان مطالعات صورت گرفته مرتبط با پژوهش حاضر می‌توان گفت مطالعه‌ای که همه متغیرهای موجود در این پژوهش را به صورت یکجا و در ارتباط باهم در برداشته باشد یافت نشد. اما پژوهش‌هایی در راستای مطالعه حاضر صورت گرفته است که

¹ Adam & Jones

² Mosko

³ Amoto

⁴ Allendorf

⁵ Ghimire

⁶ sexual dysfunction

⁷ Breznsnyak & Whisman

⁸ Taylor, Hugenberg

می‌توان به مطالعه جواهری محمدی و همکاران (۱۳۹۴) اشاره کرد که نهایتاً یافته‌ها حاکی از این بود که نحوه همسرگزینی با رضایت از زندگی زناشویی ارتباط دارد و افراد با انتخاب صحیح در نحوه همسرگزینی می‌توانند گام‌های موثری در افزایش رضایت زناشویی بردارند. در مطالعه دیگری، سیار، راهب و اقلیما (۱۳۹۱) نشان دادند بین زنان با ازدواج سنتی و زنان با ازدواج مدرن به لحاظ توانایی برقراری ارتباط، ایفای نقش، پاسخدهی عاطفی، آمیختگی عاطفی و کنترل رفتار تفاوت معناداری وجود دارد اما به لحاظ توانایی حل مساله تفاوت معناداری وجود ندارد.

نتایج پژوهش عاصمی و حسینی یزدی (۱۳۹۳) نیز نشان داد هر سه مؤلفه رضایت زناشویی، صمیمیت، تعهد در ازدواج‌های سنتی بیشتر از ازدواج‌های مدرن است. در بررسی پژوهش‌های صورت گرفته خارج از کشور نیز می‌توان به مطالعه اوگونسولا (۲۰۱۱) اشاره نمود؛ نتایج پژوهش وی نشان داد که افراد متأهلی که پیش از ازدواج، همزیستی نداشتند کیفیت رابطه بهتر و انسجام بیشتری در زندگی زناشویی نسبت به افرادی داشتند که قبل از ازدواج همزیستی داشتند. تعهد زناشویی و عملکرد جنسی در انسان تحت تاثیر عوامل متقابل پیچیده ای قرار می‌گیرد (هنجی و تورزنی، ۱۳۹۱) که یکی از این عوامل، ممکن است مربوط به نوع ازدواج (سنتی یا مدرن) باشد. بر همین اساس با توجه به تغییر شیوه‌های همسرگزینی و الگوهای نوین ازدواج از شکل سنتی به مدرن، بررسی و مطالعه تعهد زناشویی و کژکاری جنسی مردانی که به سبک مدرن ازدواج کرده‌اند در مقایسه با مردانی که به سبک سنتی ازدواج کرده‌اند، می‌تواند در عصر حاضر و همگام با تغییرات بوجود آمده در دنیای کنونی، الگوهای ازدواج با کیفیت و ثبات بالا و ریسک‌پذیری کمتر را به جوامع مختلف ارائه کند. بنابراین در این پژوهش این سؤال اساسی مطرح شد که بین کژکاری جنسی و تعهد زناشویی در مردان متأهل با ازدواج سنتی و مدرن تفاوت وجود دارد؟

روش

روش پژوهش حاضر از نوع علی-مقایسه‌ای و جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان مرد متأهل دانشگاه‌های آزاد شهرتهران در سال ۱۳۹۸ بود. نمونه آماری شامل ۲۰۰ نفر دانشجویان مرد متأهل دانشگاه‌های آزاد شهرتهران شد که ۱۰۰ نفر از آنها نوع ازدواجشان، سنتی و ۱۰۰ نفر مدرن بود. لازم به توضیح است که حداقل نمونه برای پژوهش‌های علی-مقایسه‌ای ۳۰ نفر برای هر گروه است (دلاور، ۱۳۹۲). نمونه‌گیری به شیوه تصادفی خوشه‌ای انجام گرفت. بدین صورت که ابتدا از هر چهار منطقه جغرافیایی شمال، شرق، غرب و جنوب شهرتهران، چهار دانشگاه آزاد انتخاب، از هر دانشگاه ۵۰ مرد متأهل (۲۵ نفر با ازدواج سنتی و ۲۵ نفر ازدواج مدرن) به تصادف انتخاب شد که جمعاً ۲۰۰ نفر می‌باشند. به منظور هم‌تاسازی دو گروه نمونه، سن و سالهایی که از ازدواج آنها گذشته بود، در هر دو گروه به صورت هم‌تا در نظر گرفته شد. پس از اجرای پرسشنامه‌ها در بین افراد نمونه، داده‌ها وارد نرم افزار **spss-25** شدند و از مدل‌های استنباطی تحلیل واریانس چند متغیری برای آزمون فرضیه‌های پژوهش استفاده شد.

ابزار

پرسشنامه تعهد زناشویی آدامز و جونز (MCQ)^۱: این پرسشنامه توسط آدامز و جونز در سال ۱۹۹۷ تهیه و تدوین شده است و سه بعد تعهد زناشویی را اندازه‌گیری می‌کند که شامل تعهد به همسر (شخصی)، تعهد به ازدواج

^۱ Marital Commitment Questionnaire

(اخلاقی) و احساس تعهد (ساختاری) است. در مطالعات آدامز و جونز (۱۹۹۷)، همبستگی هر پرسش با نمره کل پرسشنامه بالا و معنادار بود و پایایی کل پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ، ۰/۸۲٪ گزارش شد و به طور کلی، ابعاد این پرسش نامه از بیشترین حمایت تجربی و نظری برخوردار بود. همچنین میزان پایایی تعهد شخصی ۰/۹۱، تعهد اخلاقی ۰/۸۹ و تعهد ساختاری ۰/۸۶ به دست آمد (آدامز و جونز، ۱۹۹۷). در پژوهش های داخلی میزان آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه، در پژوهش عباسی مولید (۱۳۸۸) ۰/۸۵، در پژوهش زارعی و حسینی (۱۳۹۲) ۰/۸۰ و در پژوهش حسینی (۱۳۹۶) ۰/۹۳۸ محاسبه شد که این مقادیر نشان می دهند که این پرسشنامه از همسانی درونی قابل قبولی برخوردار است. روایی پرسشنامه در پژوهش شاه سیاه، بهرامی و محبی (۱۳۸۹) از طریق همسانی درونی و تحلیل عوامل مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است. شاخص **KMO** برابر با ۰/۶۶ و ضریب کرویت بارتلت برابر با ۱۲۹۰/۱۱ و در سطح ۰/۰۰۱ معنادار بود که نشان دهنده کفایت نمونه گیری گویه ها بودند.

پرسشنامه استاندارد ارزیابی عملکرد جنسی مردان^۱: این پرسشنامه توسط روزن و همکاران در سال ۱۹۹۷ جهت اندازه گیری، تمایل جنسی، انجام فعالیت و رضایت از فعالیت جنسی ارایه شد و شامل ۱۵ سوال است که به ۵ حیطه تقسیم بندی می شود؛ عملکرد نعوظی، عملکرد رسیدن به لذت نهایی، تمایل جنسی، رضایت بخش بودن مقاربت و رضایت بخش بودن کل عملکرد جنسی (وین، کاواسی، نوویک^۲، ۲۰۰۷). پاسخ ها در این مقیاس به صورت لیکرتی سنجش می شوند (نمره پنج برای عملکرد طبیعی) و سؤال ها پنج دامنه عملکرد جنسی زیر را پوشش می دهند (روزن و همکاران، ۲۰۰۰). نمره بالاتر نشانه عملکرد جنسی بهتر است و حداکثر نمره قابل قبول ۷۵ است که بیانگر بهترین وضعیت جنسی در حیطه های مختلف است. تعیین شدت اختلال عملکرد جنسی بر حسب نمره کسب شده به صورت، ۰-۱۰ (اختلال عملکرد جنسی شدید)، ۱۱-۱۶ (متوسط)، ۱۷-۲۱ (متوسط تا خفیف)، ۲۲-۲۵ (خفیف)، ۲۶-۳۰ (عدم وجود اختلال) است. پایایی و روایی پرسشنامه بین المللی عملکرد جنسی در مردان توسط فخری و همکاران در مقاله پژوهش های ویژگی های روانسنجی نسخه ایرانی شاخص عملکرد جنسی در مردان در ایران استاندارد شده است. همچنین این شاخص توسط رجبی با مقاله ای به عنوان پایایی و روایی مقیاس خود کارآمدی جنسی و کنش وری نعوظ نیز استاندارد شده است. این آزمون در مطالعات متعددی جهت سنجش عملکرد جنسی در ایران استفاده شده است (a=۰/۷۰) (نیکویخت و همکاران، ۲۰۰۷). در پژوهش برقی ایرانی (۱۳۹۲) پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ ذکر شده است.

یافته ها

در این پژوهش متناسب با متغیرهای مورد مطالعه و نوع داده های جمع آوری شده، به منظور توصیف آنان از شاخص های گرایش مرکزی، پراکندگی و توزیع نمره ها استفاده شد. در مرحله تحلیل آماری، با توجه به ماهیت مقیاس اندازه گیری که از نوع فاصله ای است و فرضیه های پژوهش برای تحلیل داده ها از روش تحلیل واریانس تک متغیره و چند متغیره استفاده شد. پس از بررسی داده ها از مجموع ۲۰۰ شرکت کننده، داده های مربوط به متغیر تعهد

¹ International Index of Erectile Function

² Wein, Kavoussi & Novick

زناشویی دارای ۷ داده و متغیر کژکاری جنسی دارای ۱۰ داده پرت بود که از طریق نمودارهای جعبه ای شناسایی و از تحلیل کنار گذاشته شد.

جدول ۱ شاخص های توصیفی متغیر تعهد زناشویی و ابعاد آن

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
تعهد زناشویی	۱۴۲/۶۳	۱۸/۶۸۴	-۲/۲۱۷	۷/۸۷۶
تعهد به همسر	۳۲/۶۱	۳/۶۴۹	-۰/۲۷۸	۰/۴۸۹
تعهد به ازدواج	۳۵/۸۱	۵/۴۴۶	-۱/۵۷۹	۵/۶۱۵
احساس تعهد	۷۴/۲۲	۱۵/۲۳۰	-۱/۳۰۸	۲/۴۹۹
کژکاری جنسی	۵۶/۷۷	۱۵/۷۰۰	-۰/۸۶۲	۰/۱۹۳
عملکرد نعوظی	۲۲/۰۴	۵/۷۰۲	-۰/۷۴۸	۰/۸۳۶
رسیدن به لذت نهایی	۷/۹۵	۲/۹۵۹	-۰/۸۹۶	-۰/۳۵۸
تمایل جنسی	۷/۲۲	۲/۲۴۹	-۱/۰۸۱	۰/۵۳۸
رضایت بخش بودن مقاربت	۱۱/۹۵	۳/۸۰۷	-۰/۷۷۹	-۰/۲۲۹
عملکرد جنسی	۷/۶۱	۲/۴۸۸	-۱/۳۲۹	۰/۸۳۳

جدول ۱ نشان می دهد توزیع نمرات در متغیر تعهد زناشویی از لحاظ کجی و کشیدگی بالاست. نمرات پرت از طریق نمودار جعبه ای شناسایی و به طور موردی از تحلیل کنار گذاشته شدند. توزیع نمرات در بقیه متغیرها، از لحاظ کجی و کشیدگی در دامنه دو انحراف معیار قرار دارد.

به منظور آزمون فرضیه های پژوهش، ابتدا پیش فرض های تحلیل واریانس مورد بررسی قرار گرفت. در آزمون یکسانی واریانس ها، مقادیر برای تعهد زناشویی ($F=۰/۵۱۵, P=۰/۴۲۶$)، تعهد به همسر ($F=۰/۴۴۲, P=۰/۵۰۷$)، تعهد به ازدواج ($F=۲/۶۵۵, P=۰/۱۰۵$)، احساس تعهد ($F=۰/۶۶۴, P=۰/۴۱۶$) و کژکاری جنسی ($F=۲/۲۹۹, P=۰/۱۳۱$)، عملکرد نعوظی ($F=۲/۳۷۲, P=۰/۱۲۵$)، رسیدن به لذت نهایی ($F=۲/۶۷۳, P=۰/۳۲$)، تمایل جنسی ($F=۲/۷۵۸, P=۰/۰۹۸$)، رضایت بخش بودن مقاربت ($F=۱/۴۲۲, P=۰/۲۳۵$)، عملکرد جنسی ($F=۱/۵۴۰, P=۰/۲۱۶$)، به دست آمد، به دلیل این که سطح معناداری همه متغیرها از ۰/۰۵ بیشتر بوده، بنابراین شرط یکسانی واریانس برقرار است. همچنین بر مبنای نتایج آزمون یکسانی ماتریس های کوواریانس باکس در نمرات تعهد زناشویی ($F=۳/۵۸۳, P=۰/۰۰۱$) و کژکاری جنسی ($F=۲/۴۷۴, P=۰/۰۰۱$)، ماتریس های کوواریانس یکسان نیستند. لذا هنگام گزارش آزمون چند متغیری از شاخص لاندا و ویلکز استفاده شد.

پس از بررسی پیش فرض های استفاده از تحلیل واریانس تک متغیری و چند متغیری اقدام به آزمون فرضیه پژوهش شد.

در مورد آزمون فرضیه بین میزان تعهد زناشویی مردانی که به سبک مدرن ازدواج کرده اند در مقایسه با مردانی که به سبک سنتی ازدواج کرده اند، تفاوت معناداری وجود دارد ابتدا همان طور که جدول ۲ نشان می دهد بین گروه ها از نظر نمرات کل تعهد زناشویی تفاوت معنی داری وجود ندارد ($F=۰/۴۰۷, DF ۱, ۱۹۲; P < ۰/۵۲۴; \eta^2=۰/۰۰۲$). اندازه اثر ۰/۰۰۲ و در حد ناچیز است.

جدول ۲: تحلیل واریانس اثر نوع ازدواج بر تعهد زناشویی و کژکاری جنسی

اندازه اثر انا	معنی داری	مجموع مجذورات	منبع تغییرات	درجه آزادی	مجموع مجذورات	منبع تغییرات	
۰/۰۰۲	۰/۵۲۴	۰/۴۰۷	۶۴/۳۳۸	۱	۶۴/۳۳۸	نوع ازدواج	تعهد زناشویی
			۱۵۸/۱۸۳	۱۹۲	۳۰۳۷۱/۰۴۲	خطا	
				۱۹۳	۳۰۴۳۵/۳۸۰	کل	
۰/۰۲۲	۰/۰۴۵	۴/۳۹۸	۷۲۵/۳۹۳	۱	۷۲۵/۳۹۳	نوع ازدواج	کژکاری جنسی
			۱۷۹/۵۶۰	۱۸۹	۳۳۹۳۷/۹۱۷	خطا	
				۱۹۰	۳۴۶۶۲/۳۱	کل	

براساس مندرجات جدول، بین گروه‌ها از نظر نمرات کل کژکاری جنسی بین میزان کژکاری جنسی مردانی که به سبک مدرن ازدواج کرده‌اند در مقایسه با مردانی که به سبک سنتی ازدواج کرده‌اند تفاوت معنی داری وجود دارد ($F=۴/۰۳۸$, DF ۱, ۱۸۹; $P < ۰/۰۴۵$; $\eta^2=۰/۰۲۲$)

اندازه اثر ۰/۰۲۲ و در حد اندک است. براساس مقایسه مقادیر میانگین نمرات کلی کژکاری جنسی در گروه ازدواج سنتی بالاتر از گروه ازدواج مدرن بود (نمرات بالاتر نشان دهنده عملکرد جنسی مطلوب‌تر است). برای اینکه مشخص شود تفاوت‌ها در کدام یک از خرده مقیاس‌های کژکاری جنسی است، اقدام به انجام تحلیل واریانس چند متغیری شد که نتایج در ادامه آرایه شده‌اند:

جدول ۳: آزمون‌های چند متغیری در خرده مقیاس‌های کژکاری جنسی

اثر	مقدار	F	درجه آزادی فرضیه	درجه آزادی خطا	معنی داری	اندازه اثر انا
اثر پیلائی	۰/۰۷۲	۲/۸۵۶	۵	۱۸۵	۰/۰۱۶	۰/۰۷۲
لانداپی ویک	۰/۹۲۸	۲/۸۵۶	۵	۱۸۵	۰/۰۱۶	۰/۰۷۲
اثر هاتلینگ	۰/۰۷۷	۲/۸۵۶	۵	۱۸۵	۰/۰۱۶	۰/۰۷۲
بزرگترین ریشه	۰/۰۷۷	۲/۸۵۶	۵	۱۸۵	۰/۰۱۶	۰/۰۷۲

جدول ۳ نشان می‌دهد که مقدار لانداپی ویک (۰/۹۲۸) در سطح آلفای ۵ صدم معنی دار است. به عبارت دیگر، بین گروه حداقل در یکی از ابعاد کژکاری جنسی تفاوت معنی داری وجود دارد.

جدول ۴: تحلیل واریانس اثر نوع ازدواج بر خرده مقیاس‌های کژکاری جنسی

منبع تغییرات	وابسته	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	معنی داری	اندازه اثر انا
نوع ازدواج	عملکرد نعوظی	۸۷۷۳	۱	۸۷۷۳	۰/۴۱۱	۰/۵۲۲	۰/۰۰۲
	رسیدن به لذت نهایی	۳۸/۸۰۶	۱	۳۸/۸۰۶	۵/۳۵۰	۰/۰۲۲	۰/۰۲۸
	تمایل جنسی	۱۳/۶۹۱	۱	۱۳/۶۹۱	۳/۱۵۹	۰/۰۷۷	۰/۰۱۶
خطا	رضایت بخش بودن مقاربت	۹/۸۲۸	۱	۹/۸۲۸	۰/۸۱۶	۰/۳۶۸	۰/۰۰۴
	عملکرد جنسی	۲۱/۱۴۸	۱	۲۱/۱۴۸	۴/۳۷۳	۰/۰۳۸	۰/۰۲۳
	عملکرد نعوظی	۴۰۳۶/۸۹۳	۱۸۹	۲۱/۳۵۹			
	رسیدن به لذت نهایی	۱۳۷۰/۷۷۳	۱۸۹	۷/۲۵۳			
	تمایل جنسی	۸۱۹/۰۰۵	۱۸۹	۴/۳۳۳			
	رضایت بخش بودن مقاربت	۲۲۷۷/۸۵۹	۱۸۹	۱۲/۰۵۱			
	عملکرد جنسی	۹۱۴/۰۸۱	۱۸۹	۴/۸۳۶			
	عملکرد نعوظی	۴۰۴۵/۶۶۵	۱۹۰				
	رسیدن به لذت نهایی	۱۴۰۹/۵۷۹	۱۹۰				
	تمایل جنسی	۸۳۲/۶۹۶	۱۹۰				
کل	رضایت بخش بودن مقاربت	۲۲۸۷/۴۲۶	۱۹۰				
	عملکرد جنسی	۹۳۵/۲۲۹	۱۹۰				

همان‌طور که جدول ۴ نشان می‌دهد بین گروه‌ها از نظر نمرات در بعد رسیدن به لذت نهایی کژکاری جنسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($F=5/350$, DF ۱,۱۸۹ ; $P < 0/022$; $\eta^2=0/028$). اندازه اثر ۰/۰۲۸ و در حد اندک است. همچنین بین گروه‌ها از نظر نمرات بعد عملکرد جنسی، کژکاری جنسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($F=4/373$, DF ۱,۱۸۹ ; $P < 0/038$; $\eta^2=0/023$). اندازه اثر ۰/۰۲۳ و در حد اندک است. براساس مقایسه مقادیر میانگین‌ها، میانگین گروه مردان با ازدواج سنتی در بعد رسیدن به لذت نهایی (۸/۶۸۰) به‌طور معنی‌داری بالاتر از میانگین گروه مردان با ازدواج مدرن (۷/۷۷۸) است. همچنین میانگین مردان با ازدواج سنتی در بعد عملکرد جنسی (۸/۲۱۰) به‌طور معنی‌داری بالاتر از میانگین نمرات گروه مردان با ازدواج مدرن (۷/۵۴۵) است.

بحث و نتیجه‌گیری

صاحب‌نظران بر این باورند که ارتقاء سطح تعهد و وجود رابطه جنسی مطلوب به نحوی که بتواند موجب تأمین خشنودی طرفین شود، نقش اساسی در موفقیت و پایداری کانون خانواده دارد (برزنیاک و ویسمن، ۲۰۱۸) که در نظر محققان مهم شناخته می‌شود (اترو، ولز، چن، براون، کنلی، لویسون، فردریکسون، ۲۰۲۰). با توجه به تغییر شیوه‌های همسرگزینی و الگوهای نوین ازدواج از شکل سنتی به مدرن، و اینکه در جامعه امروز ایران گروه‌های گوناگونی زندگی می‌کنند که در آنها درجات مختلفی از شرایط پیشامدرن و حتی پسامدرن یافت می‌شود و در این گروه‌های مختلف اجتماعی، شکل خانواده و همسرگزینی متناسب با موقعیت گروه اجتماعی و نوع خانواده متفاوت است (ضرغام حاجبی، کمالیان و ارجمند، ۱۳۹۶)، بررسی و مطالعه تعهد زناشویی و کژکاری جنسی مردانی که به سبک مدرن ازدواج کرده‌اند در مقایسه‌ای با مردانی که به سبک سنتی ازدواج کرده‌اند مورد نظر قرار گرفت. نتایج حاصل از پژوهش حاضر نشان داد در میزان تعهد زناشویی تفاوت معنی‌داری بین دو گروه مردانی که به سبک مدرن ازدواج کرده‌اند در مقایسه با مردانی که به سبک سنتی ازدواج کرده‌اند، وجود ندارد و لذا فرضیه اول پژوهش تایید نشد. نتیجه به دست آمده با نتایج پژوهش‌های سیار و همکاران (۱۳۹۱)، جواهری محمدی و همکاران (۱۳۹۴) همسوئی دارد. همان‌طور که در این پژوهش‌ها نشان دادند، بین ازدواج سنتی و مدرن از برخی متغیرها از جمله توانایی حل مسأله و رضایت زناشویی تفاوت وجود ندارد. البته در برخی پژوهش‌های دیگر از جمله پژوهش سلیمانی و همکاران (۱۳۹۰) نتایج نشان داد رضایت زناشویی، صمیمیت و تعهد در ازدواج‌های سنتی بیشتر از مدرن است. همچنین یافته‌های پژوهش (معینی پور، ۱۴۰۰) نشان داد میزان سبک زندگی آرامش‌مدار در گروه ازدواج‌های سنتی بیشتر از ازدواج‌های مدرن و ازدواج سفید است، اما میزان احساس خوشبختی زوجین در ازدواج‌های مدرن بالاتر از دو گروه دیگر است. به علاوه پژوهش اوگونسولا (۲۰۱۱) نیز نشان داد افراد متأهلی که قبل از ازدواج همزیستی نداشتند، کیفیت رابطه بهتر و انسجام بیشتری در زندگی زناشویی نسبت به افرادی داشتند که قبل از ازدواج همزیستی داشتند. تناقض بین نتایج به دست آمده را می‌توان به جوامع آماری متفاوت، فرهنگ‌های متفاوت و شیوه اجرا نسبت داد و در تبیین عدم تفاوت معنی‌دار بین تعهد زناشویی دانشجویان مرد متأهل با ازدواج سنتی و مدرن می‌توان گفت تعهد زناشویی در طول زندگی زناشویی بیشتر از آنکه به نحوه انتخاب همسر پیش از ازدواج بستگی داشته باشد، طبق پژوهش‌ها به سبک دلبستگی، مهارت‌های ارتباطی و شیوه حل تعارض بین زوجین مربوط

است (آدامز و جونز، ۱۹۹۷؛ لی و اگنیو، ۲۰۰۳). در پژوهشی کیفی که در بین زوج های ایرانی انجام شد، سه مقوله اصلی شایستگی زوجی، شایستگی فردی و عوامل زمینه‌ای به عنوان عوامل اثرگذار بر تعهد زناشویی شناسایی شدند. شایستگی زوجی دارای ۱۲ مقوله فرعی بود که عبارتند از: دلگرمی و اطمینان بخشی، اصالت، مدیریت تعارض‌ها و نگرش شوخ طبعانه، هماهنگی و مشورت، شفافیت نقش‌ها، شبکه اجتماعی، پشتیبانی و همراهی، صداقت، متصور شدن آینده‌ای برای رابطه، تلاش برای برقراری ارتباط و ارائه یادآوری‌های ملموس. شایستگی فردی دارای ۴ مقوله فرعی: الگوگیری از خانواده اصلی، تجارب خانواده، اعتقادات و ارزش‌های مذهبی و معنوی و نگرش مثبت به ازدواج بود و در نهایت، عوامل زمینه‌ای شامل یک مقوله فرعی با عنوان ویژگی‌های جمعیت شناختی بود (فسنقرلو، جزایری، بهرامی و محمدی، ۱۳۹۶). بنابراین می‌توان نتیجه گرفت افزایش تعهد زناشویی و پایداری ازدواج، مستلزم به دست آوردن و داشتن مهارت‌ها در هر سه حوزه است و با توجه به نقش هر حوزه می‌توان با ساخت بسته آموزشی مبتنی بر این عوامل، باعث بهبود تعهد زناشویی شد.

بخش دیگر یافته‌ها نشان داد بین میزان کژکاری جنسی مردانی که به سبک مدرن ازدواج کرده اند در مقایسه با مردانی که به سبک سنتی ازدواج کرده اند تفاوت معناداری وجود دارد. میانگین گروه مردان سنتی در بُعد رسیدن به لذت نهایی، به طور معنی داری بالاتر از میانگین گروه مردان مدرن بود. همچنین میانگین مردان سنتی در بعد عملکرد جنسی به طور معنی داری بالاتر از میانگین نمرات گروه مردان مدرن بود. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت میزان کژکاری جنسی در مردان با ازدواج سنتی پایین تر از مردان با ازدواج مدرن است. با توجه به اینکه عملکرد جنسی موفق یکی از معیارهای میزان رضایت زناشویی بالاتر است بنابراین نتیجه به دست آمده با نتایج پژوهش های سلیمانی و همکاران (۱۳۹۰) و اوگونسولا (۲۰۱۱) همسوئی دارد. نتایج این مطالعات نشان دادند میزان سازگاری زناشویی، رضایت زناشویی، صمیمیت، دل بستگی ایمن و نقش پذیری که همگی در بروز رضایت جنسی و عملکرد جنسی موفق تر نقش دارند، در افرادی که به طور سنتی ازدواج کرده اند در وضعیتی بهتر از افراد با ازدواج غیر سنتی قرار دارند. تعهد زناشویی و کارکرد مطلوب جنسی در زندگی زناشویی به مانند پدیده های دیگر حیات انسانی متأثر از دلایل و عوامل پیچیده ای است اما یکی از عواملی که اخیراً مورد توجه و بررسی های محققان قرار گرفته است تاثیر یا ارتباط نوع ازدواج (همسرگزینی سنتی یا مدرن) است. از این رو، و با در نظر گرفتن تغییرات اجتماعی و شیوه های نوین همسرگزینی در کشورمان، بررسی رابطه نوع همسرگزینی با دو متغیر یادشده در این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفت. همانطور که در مبانی نظری اشاره شد تعهد زناشویی از مهمترین عواملی است که پایداری به ازدواج را که خود، اصلی ترین نقطه رابطه دوجنس مخالف برای به بار نشستن کارکرد و اثر صمیمیت و روابط اجتماعی رشد یافته است را تضمین کند و نه تنها به مثابه حفاظت کنندفرد در مقابل استرس است (گروور، هلی ول، ۲۰۱۹؛ کاپن، کارمانز، بورک، ۲۰۱۹؛ بلک کاتر، ۲۰۲۰).

بلکه به زندگی فرد معنا بخشد. اما نحوه ازدواج که در حال حاضر کشورمان به دو صورت سنتی و غیرسنتی (مدرن) صورت می‌گیرد مدتهاست پرسشی را در محافل علمی مطرح ساخته و آن اینکه آشنایی و معاشرت پیش از ازدواج زوجها آینده رابطه زناشویی آنها را تقویت می‌کند یا عدم آشنایی قبلی و ازدواجی که شناخت بین دو فرد از ابتدای

شروع زندگی صورت می‌گیرد. با آن که صاحب‌نظران، تعهد زناشویی فارغ از نوع ازدواج، پشتوانه ای برای ازدواج‌های موفق و طولانی مدت دانسته اند عده ای در مقابل براین باورند که تعهد زناشویی با توجه به نوع ازدواج (سنتی یا غیرسنتی) می‌تواند با تغییراتی مشاهده شود. از آنجا که تعهد زناشویی نشانه ای از کیفیت زناشویی نیز شناخته می‌شود مطالعه این کیفیت به دست آمده از تعهد اهمیت بسزایی می‌یابد. با توجه به نتیجه بدست آمده در فرض نخست، که گویای عدم تفاوت میان تعهد زناشویی مردان متأهل با ازدواج سنتی و مدرن بود می‌توان گفت تعهد زناشویی در طول زندگی زناشویی بیشتر از آنکه به نحوه انتخاب همسر پیش از ازدواج بستگی داشته باشد، به عوامل دیگری مرتبط است چنانکه برخی مطالعات گویای وجود این رابطه با متغیرهای دیگر زوجی در زندگی زناشویی افراد بوده اند.

با توجه به اینکه پژوهشگران کارکرد مناسب رابطه جنسی بهنجار را در مقابل کژکارکردی جنسی، خرسندی و پایداری زناشویی دانسته و این متغیر را نیز با کیفیت زندگی زناشویی می‌دانند، فرض دوم این مطالعه بر عملکرد جنسی متمرکز بود. در تبیین یافته فرض دوم که بیانگر آن بود که بین میزان کژکاری جنسی مردانی که به سبک مدرن ازدواج کرده اند در مقایسه با مردانی که به سبک سنتی ازدواج کرده اند تفاوت معناداری وجود دارد، مشاهده تفاوت معنادار در مورد کارکرد جنسی بهتر مردان سنتی نسبت به مردان با ازدواج به سبک مدرن در بعد عملکرد جنسی احتمالاً بیانگر آن است که ساختار و بافت جامعه کنونی ایران، همچنان همسویی و اعتماد بیشتری برای سنت قائل است. این موضوع در تعداد قابل توجهی از مطالعات پیمایشی صورت گرفته در ایران نیز به دست آمده چنانکه نتایج مطالعه عاصمی و حسینی یزدی (۱۳۹۳) نشان داد که رضایت زناشویی، صمیمیت و تعهد در ازدواج‌های سنتی در جامعه مورد مطالعه بیش از ازدواج‌های مدرن است.

قدردانی

از تمامی کسانی که در مراحل مختلف پژوهش همکاری بی‌شائبه داشتند به ویژه داوطلبین نمونه مورد پژوهش قدردانی ویژه به عمل می‌آید.

منابع

- اسدی، ع، فتح آبادی، ج، شریفی، ف م. (۱۳۹۲). بررسی رابطه بین دلزدگی زناشویی، باورهای بد کارکردی جنسی و احقاق جنسی در زنان متأهل. مجله مشاوره و روان درمانی خانواده، شماره ۱۱ علمی-پژوهشی (وزارت علوم): ۶۸۴-۶۶۱.
- برقی ایرانی، ز. (۱۳۹۲). اثر بخشی شناخت-رفتار درمانگری سالمندی (CBTO) بر بهبود نشانه‌های مرضی، همبسته‌های شناختی و برخی رفتارهای مرتبط با سلامت در مبتلایان به بیماری پارکینسون (PD). پایان‌نامه دکتری تخصصی (Ph.D) رشته روان‌شناسی عمومی.
- جوهری محمدی، م، کلانتر کوشه، س م، فرح بخش، ک. (۱۳۹۴). مقایسه رضایت زناشویی در زوجین با همسرگزینی سنتی و غیرسنتی شهر تهران. مشاوره و روان درمانی خانواده، ۵(۲)، ۱۲۳-۱۴۲.
- حسینی، س. (۱۳۹۶). پیش بینی تعهد زناشویی بر اساس سطح سلامت روان، جهت گیری مذهبی و ادراک حمایت اجتماعی در زنان متأهل خانه های سلامت منطقه پردیس. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد واحد رودهن.
- حسینی، ا، زهراکار، ک، داورنیا، ر، شاکرمی، م، و محمدی، ب. (۱۳۹۴). رابطه رضایت زناشویی با ویژگی های شخصیتی. مجله دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، ۲۲(۵)، ۷۹۶-۷۸۸.
- دلور، ع. (۱۳۹۲). روش پژوهش در روان‌شناسی و علوم تربیتی. تهران: ویرایش.

- رجیبی، غ؛ امان الهی، ع؛ خجسته مهر، ر؛ حسینی، م ع و عطاری، ی. (۱۳۹۱). اثربخشی درمان شناختی-رفتاری و دارو درمانی در درمان مردان مبتلا به انزال زودرس مراجعه کننده به مراکز درمانی شهر اهواز. فصلنامه ی مشاوره و روان درمانی خانواده، ۲(۴)، ۱۱-۵۶.
- زارعی، س، حسینی، ف. (۱۳۹۳). پیش بینی تعهد زناشویی بر پایه عواطف خودآگاه (شرم و گناه) و تمایز یافتگی خود در دانشجویان متأهل. مشاوره و روان درمانی خانواده، ۴(۱)، ۱۱۳-۱۳۵.
- سیار، ث، راهب، غ، اقلیما، م. (۱۳۹۱). مقایسه کارکرد خانواده در ازدواج‌های سنتی و مدرن در زنان متأهل شهر تهران. فصلنامه رفاه اجتماعی، ۱۲(۴۷): ۲۸۳-۲۹۵.
- شاه سیاه، م، بهرامی، ف. سیامک، م. (۱۳۸۸). بررسی رابطه رضایت جنسی و تعهد زناشویی زوجین شهر اصفهان. مجله علمی پژوهشی اصول بهداشت روانی؛ ۱۱(۳)، ۲۳۳-۲۳۸.
- ضرغام حاجبی، م؛ کمالیان، ت؛ ارجمند، س. (۱۳۹۶). مقایسه رضایت زناشویی در ازدواج های سنتی و مدرن بین دانشجویان متأهل شهر تهران. فصلنامه علمی تخصصی روانشناسی، علوم اجتماعی و علوم تربیتی، دوره ۱، شماره ۲، پاییز، صص ۹۴-۸۴.
- عاصمی، ز، حسینی یزدی، س. ع. (۱۳۹۳). مقایسه رضایت زناشویی، صمیمیت، تعهد در ازدواج های سنتی و ازدواج های مدرن. اولین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی.
- عباسی مولید، ح (۱۳۸۸). بررسی تأثیر آموزش گروهی واقعیت درمانی بر تعهد زناشویی زوجین شهرستان خمینی شهر. پایان نامه ی کارشناسی ارشد دانشگاه اصفهان، دانشکده ی علوم تربیتی و روانشناسی.
- فاریابی، ظ، زارعی محمودآبادی، ح. (۱۳۹۴). بررسی و مقایسه سازگاری زناشویی، شادکامی و میل به طلاق در ازدواج های سنتی و غیر سنتی شهر یزد. ماهنامه علمی پژوهشی طلوع بهداشت دانشکده یزد، ۱۴ (۳)، ۸۳-۹۴.
- فسنقرولوم، جزایری، بهرامی، ف. و محمدی، ر. (۱۳۹۶). شناسایی عوامل مؤثر بر تعهد زناشویی از نظر زوج های ایرانی (یک مطالعه کیفی)، ۲۸-۴.
- محمدپور، ع. فرحیخش، ک. و پلوچزاده، ا. (۱۳۹۷). پیش بینی تعهد زناشویی زنان بر اساس شیوه های دل بستگی، خودشفقتی و تحمل پریشانی. مشاوره و روان درمانی خانواده، ۸۴-۶۵.
- معینی پور، ز. (۱۴۰۰). مقایسه سبک زندگی آرامش‌مدار، کارکرد خانواده و احساس خوشبختی همسران در بین زوجین ازدواج‌های سفید، سنتی و مدرن. رویش روان شناسی، ۵۲-۳۵.
- هنجی، س، تورزنی، ز. (۱۳۹۱). بررسی مقایسه ای عملکرد جنسی پس از زایمان در زنان نخست زای زایمان کرده به روش طبیعی و سزارین در شهر کرج. فصلنامه افق دانش، دوره ۱۸، شماره ۵ (ویژه نامه)، ۲۳۱-۲۲۵.

- Abbasi Molid H. (2009). *The effect of teaching reality therapy on marital commitment in couples of Khomeinishahr preprovidence*. [dissertation]. Isfahan University. [Persian]
- Adams, J.M.; Jones, T. (1997). The conceptualization of marital commitment: An integrative analysis. *Journal of personality and social psychology*, 72, 1177-1196.
- Allendorf K, Ghimire DJ. (2013). Determinants of marital quality in an arranged marriage society. *Social Science Research*; 42: 59-70. 8
- Amoto PR. (2008). Continuity and change in marital quality between 1980 and 2006. *J Marriage Fam*; 1-23.
- Asadi, E., Fath Abadi, J., Mohammad Sharifi, F. (2013). Investigating the relationship between marital disturbance, maladaptive sexual beliefs and sexual abortion in married women Quarterly, *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 3 (4), 662-684. [Persian]
- Azizi, F. (2012). The effect of chemical weapons on the endocrine system. *Journal of Endocrinology and Metabolism of Iran*, 3 (3), 211-222. [Persian]
- Black-Kutner, R. (2020). *Self-Acceptance, Partner-Acceptance, and Forgiveness Relating to Marital Satisfaction*. Dissertation for the Degree of Doctor of Psychology Hofstra University Hempstead, N.Y.
- Breznyak, M., & Whisman, M. A. (2018). Sexual desire and relationship functioning: the effects of marital satisfaction and power. *Journal Sex Marital Ther*, 30(3), 199-217.
- Grover, S. & Helliwell, J.F. (2019). *How's Life at Home? New Evidence on Marriage and the Set Point for Happiness*. *Journal of Happiness Studies*, 20(2), 373-390.
- Kappen, G., Karremans, J. C. & Burk, W.J. (2019). *Effects of a Short Online Mindfulness Intervention on Relationship Satisfaction and Partner Acceptance: the Moderating Role of Trait Mindfulness*. *Mindfulness* 10, 2186-2199 (2019).
- Machar, S. (2013). Social interdependence in close relationships: The actor Partner interdependence investment model (API-IM). *European Journal of Social Psychology*, 43, 84-96.

- Mosko, J. (2009). Commitment and attachment dimensions. In partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy: Purdue University.
- Nietzel, M. T., & Harris, M. J. (2008). Creative ways to keep romance alive. <http://www.heartnhome.com>
- Nikobakht, M. (2012). *Sexual Disorders in Male and Female*. Tehran: Tehran University of Medical Sciences Publication. [Persian]
- Otero, M. C., Wells, J. L., Chen, K. H., Brown, C. L., Connelly, D. E., Levenson, R. W., Fredrickson, B. L. (2020). *Behavioral indices of positivity resonance associated with long-term marital satisfaction*. *Emotion*, 20(7), 1225-1233.
- Rosen-Grandon JR, Myers JE, Hattie JA. (2004). the relationship between marital characteristics, marital interaction processes, and marital satisfaction. *J Couns Dev*; 82(1): 58-68.
- Taylor, T., & Hugenberg, k. (2014). What's love got to do with it? Sexual prejudice predicts unitization of men in same-sex romantic relationships. *Journal of Experimental Social Psychology*, 52 (4), 9-14.
- Wein AJ, Kavoussi LR, Novick AC, Partin AW.(2007). *Campbell-walsh urology*. NewYork: Saunders; p: 678-9.

